

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Diascepsin Hanc Theologicam De Coelo Beatorum

**Pfaff, Christoph Matthaeus
Bardili, Eberhard Ludwig
Maercklin, Friedrich Jacob**

Tubingae, 1722

VD18 15032876-ddd

§. X.

[urn:nbn:de:bsz:31-130208](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130208)

§. X.

Jam de ascensione Christi in coelos dicenda quædam sunt. Existimant adversarii, Christum ascendisse localiter primò in cœlum aëreum, ubi nubes ipsum subdu- xerit, dein perripisse cœlum sidereum, tertio aequum, ubi aquæ supracœlestes esse dicuntur, demùm intrasse cœlum empyreum, in cujus summitate sit & quo cum Angelis & beatis capiatur. Probant id ex eo, quoniam I. dicatur ascendisse in cœlum. Scilicet ἀνελήθη susceptus est in coelum Marc. 16. vs. 19. II. ita, ut nubes ipsum sub- duceret Act. 1. vs. 9. III. Postea pervasit coelos. *Ha- bemus enim Sacerdotem magnum διεληλυθότα τὰς ἑρανεὺς* Hebr. 4. vs. 14. IV. donec supra omnes coelos *ὑπεράνω πάντων ἑρανεῶν* ascenderet Eph. 4. vs. 10. & *ὑψηλότερος τῶν ἑρανεῶν* evaderet Hebr. 7. vs. 26. Addunt V. in hoc coelo beatos esse cum Christo Hebr. 12. vs. 22. sqq. Phil. 1. vs. 23. Joh. 14. vs. 3. 17. vs. 24. VI. Hinc, quia Christus jam in coe- lo illo habitet ille, ex eodem visum Stephano Act. 7. vs. 55. 56. Saulo Act. 9. vs. 3. sqq. & in hoc coelum *τρίτον* etiam raptum esse Paulum 2. Cor. 12. vs. 3. VII. Imò hoc coe- lo Christum jam capi Act. 3. vs. 21. VIII. Unde & de coelo & in nubibus rediturus sit ad judicium. Act. 1. vs. 11. Luc 21. vs. 27. 1. Thes. 4. vs. 16. 17. 2. Thes. 1. v. 7. Et hæc sunt argumenta dissentientium. Nostrorum senten- tia est, Christi ascensionem in coelum non fuisse dispa- ritionem saltem vel *μεταβολὴν* conditionis unius & status unius in alterum sed veram & realem *παρεΐαν*, *φορὰν* & *μετάστασιν* localem, quâ Corpus Christi è monte oliveti sursum versus translatum & interventu nubis oculis Apo- stolorum fuerit subductum, quo facto Christus non per- transferit coelum stellatum sed mox ingressus sit coelum gloriæ divinæ, in quo ad dextram Dei sedeat & exal-
tatur.

tatus sit atque angelis & beatis immediatè sese videndum & fruendum præbeat & manifestet. Quo ipso tamen non negant, corpus Christi in coelo quoad actum naturæ definitivè esse, etsi quoad actum personæ ubique & omnipræsens sit & omnia repleat. En & nostra argumenta. I. Coelum, in quod ingressus est Christus, est coelum gloriæ, ubi ad dextram Patris sedens cum eo majesticè regnat. Hoc verò coelum non est creatum vel certo loco affixum sed superius omni coelo, non situ sed dignitate, majus omni coelo, non extensione sed immensitate. De hoc coelo fuit baptisma Johannem, de hoc coelo descendit λόγος in uterum Mariæ Virginis, in hoc coelum quoque ascendit. Hinc dicitur esse factus coelis excelsior, coelos omnes penetrâsse, super omnes coelos ascendisse, ut omnia impleret, hoc est, ad paternum thronum, æqualitate honoris & gloriæ, non noviter acceptâ, sed ex unione possessâ, nunc autem, deposito servi habitu plenissimè effulgescente, evehctus esse. II. Si Christus ita in coelum ascendit, ut in loco quodam supra sidera posito localiter contineatur, non omnibus hominibus in terrâ constitutis sursum sed quibusdam etiam deorsum erit. Nam si è monte oliveti rectâ ascendit in locum corporeum, qui supra Judæam aut etiam totam Syriam est, aliis regionibus à Judæâ remotissimis non sursum sed vel ad dextram vel sinistram, vel pone vel etiam antipus fuit. Et hodiè, si tali circumscriptivo modo in coelo corporeo versatur, multis ad dextram, aliis ad sinistram, quibusdam à tergo, nonnullis sub pedibus erit. Et hi ad orandum se componentes nec manus, nec oculos, nec mentem aut cor in coelum, quod supra ipsos est, attollere debent, sed de coelo, quod infra ipsos & Antipodibus su-

perum

perum est, cogitare, sicque oculos & mentem ad coelum inferius deprimere tenebuntur, atque his in perfectione factorum non erit dicendum: sursum corda, sed potius deorsum. Non mea sunt, sed MELCH. NICOLAI verba in Symbolo Lutherano p. 150. 151. qui plura adhuc addit, his consona. III. Si coelum, in quod Christus ascendit, locus quidam supernus & creatus est, is quoque in consummatione seculi ut pereat, necesse est. Itane ergo peribit domicilium Christi? Itane ergo sine coelo erit Christus, si mundus pereat? IV. Coelum Christi & coelum beatorum unum idemque est, Joh. 14. ψ . 3. 4. 17. ψ . 24. Phil. 1. ψ . 23. At hoc est æternum 2. Cor. 5. ψ . 1. V. Si Christus pervadere debuisset coelum stellatum, magno temporis tractu ipsi opus fuisset, donec pervenisset in coelum empyreum. Cæterum velim, ad intelligendam hanc sententiam duo probe observari. I. Sicut animæ beatorum in illocali Spiritu Dei fulciuntur & in manu Dei sunt, ita nec Christus in coelis localiter continetur. II. Coelum Dei utique est ubique sed non coelum gratiæ, inter hoc enim & coelum iræ infinita differentia est. Hinc & π s beatorum à π s damnatorum longè distinctissimum est. Adde eundem NICOLAI p. 153 sqq. qui hic JO. BRENTIUM & JAC. ANDRÆ contra HENR. BULLINGERUM itemque GERLACHIUM adversus BUSÆUM presso ferè pede sequitur. En quid ajat BALTH. MENZERUS: *Quæris, ubi sit illud cælum, in quod ascendit Christus. Alicubi esse, certum est, non ubique, non nusquam, sed locum aliquem certum monstrare non valeo, sive ad Orientem me convertam, sive ad Occidentem, sive ad meridiem, sive ad aquilonem. Et ascendisse scio Christum in altum, ut ne quidem Antipodes dicturi sint, ipsum de-*

D

scen.

scendisse in cælum. Quicquid igitur locale mihi occisus
 rejicio, neque Christum vel circa cardines cæli vel ultra
 vel citra Zodiacum aut aquatorem investigo. In cælo esse
 credo sed & longè supra omnes cælos & cælis sublimio-
 rem. Eph. 4. vs. 10. Hebr. 7. vs. 26. Job. 11. vs. 8. 22.
 vs. 12. Terminus ascensionis à quo est mons oliveti, me-
 dium, per quod ascendit, aer & nubes, terminus ultimus
 ad quem neque mundanus est neque localis neque intellectus
 sive rationi humana neque sensui obvius (m). Hactenus
 MENZERUS, cui addendus venit JUSTUS FEUR-
 BORNIVS, qui itidem negat, Christum, postquam
 nubes eum subtraxit è conspectu discipulorum, primùm
 sphæram Mercurii, Veneris, Solis, Martis, Jovis &
 Saturni, deinde firmamentum, postea primum mobile,
 deinde coelum crystallinum seu aqueum pertransiisse,
 donec pervenerit ad Patrem & ad coelum empyreum
 seu coelum beatorum, etsi concedat, Christum, post-
 quam subtractus fuit à nube, ulterius elevatum esse,
 nempe ad dextram Patris (n). Scilicet phrasès illæ, ubi
 Christus dicitur esse in excelsis, in coelis, supra nos,
 non intelligendæ sunt *τεπικῶς* (aliàs ipse quoque λόγος
 foret tantum in excelsis) sed *θεοπροπῶς*, & sunt I.
θεωρικαί, definièntes & describentes Christi Jesu coele-
 lestem sublimitatem, II. *διακριτικά*, discernentes Chri-
 sti thronum & regnum coeleste à terrestri & humano,
 denique III. *δηλωτικά*, declarantes identitatem throni
 Dei Patris & Christi. Unde Christus nec coelo inclusus
 nec à nobis absens est, quia ad dextram Patris est, quæ
 cum ubique sit, ipse etiam ubique est & regnat. Hinc,
 quando Christus in novissimo die in nubibus venturus
 est

(m) Opp. Lat. T. 1. p. 425. (n) in Operibus Theol. p. 29. sqq.

est ad iudicium, dextram Dei in coelis non relinquet, utpote qui nihilominus perhibetur & tūc sessurus ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως Matth. 26. ῥ. 64. (o) Hinc & monet BALTH. MEISNERUS, duplex esse ἄνω vel supra, alterum *situationis*, alterum *potestatis*, illud loci *sublimitatem*, hoc *omnipotentiam* & *majestatem* significare, illud loci θεοσιν, hoc loci ἀγροσιν includere. Et posteriori quidem sensu id sumi, quando Christus supra omnes coelos ascendisse dicitur. Quod verò attinet descensum Christi ad iudicium, ait MEISNERUS, per illum non intelligi localem aliquam per coelos creatos profectioem nec divinæ majestatis desertionem sed duntaxat visibilem Christi in nubibus apparitionem & infinitæ gloriæ manifestationem. Sicut enim Deus de coelo descendere dicitur, quando majestatem suam singulari facto patefaciat, ita & futurum Christi descensum non nisi in gloriosâ ejus apparitione & publicâ potestatis suæ declaratione consistere putandum esse, quam ob causam alibi in Scripturis vocetur Πιφάνεια τῆς δόξης Tit. 2. ῥ. 13. Ita MEISNERUS (p). Eandem ferè in sententiam fatetur C. E. BROCHMANDUS, Theologus olim Danus, qui ait, Christum post ascensionem in certo coelo non contineri, quia omnibus coelis factus sit excelsior Eph. 4. ῥ. 10. Hebr. 4. ῥ. 14. 7. 26. & quia sit in eo coelo, in quo sunt Angeli etiam, ubi in his terris existunt Matth. 18. ῥ. 10. (oo) in quo & Elias & Moses fuerunt, ubi in transfiguratione Christi in monte adfuere Matth. 17. ῥ. 3. 4. Fuerunt

D 2 enim

(o) Vide Opera FEURBORNII p. 100. 1452. 616. (p) in Philof. sobe. P. 1. p. 453. (oo) Nec tamen coelum Angelorum est cœlum ipsius Dei juxta Theologos Matth. 21. v. 25. Luc. 15. v. 18. ubi: *peccavi in cœlum*. Ast in cœlum Angelorum non peccatur, sed soli Deo. Ps. 51. 9.

enim tùm in regno Dei Matth. 16. vñ. 28. Marc. 9. 1. quod non locali situ sed gaudio & gloriâ coelesti à Spiritu Dei definitur Phil. 2. vñ. 9. 10. 1. Pet. 3. 22. Eph. 4. vñ. 10. sqq. Hebr. 1. vñ. 3. quod non est creatum quid 2. Cor. 5. vñ. 1. Hebr. 9. vñ. 24. periturum aliâs in die novissimo Hebr. 1. vñ. 10. 2. Petr. 3. vñ. 12. Hæc BROCHMANDUS, qui addit, Christi in coelos ascensionem differre prorsus ab ascensione Enoch, Eliæ & aliorum sanctorum. Hos enim virtute alienâ, illum suâ ascendisse, sanctos præsentiam suam terris sic surripuisse, Christum secus, sanctos sic pervenisse ad visionem & fruitionem Dei beatificam, Christum sedisse ad dextram Dei. Pergit deinde BROCHMANDUS, & probat, coelum, in quod Christus ascendit, non esse locum corporeum. Ubi & inter alia hoc monet, nos, qui in Christum verâ fide credamus, jam, dum in terris adhuc versamur, dici cum Christo *ἐν ἐπαραισίς* collocatos Eph. 2. vñ. 6. quæ assertio plusquam absurda futura esset, si Christi in supracoelestibus collocatio explicanda esset de certo quodam loco, ab hisce terris quàm remotissimo. Addit, Christum jam fuisse in coelo, cùm adhuc in terris versaretur Joh. 3. vñ. 13. & cùm in coelum ascendit, ivisse ad Patrem Joh. 14. vñ. 2. sqq. ubi ipsi non fuerit opus motu locali, cùm Pater sit ubique, & cum in Patre ut *ὁμοσίως* Ipsi, semper Is fuerit Joh. 14. vñ. 11. nec dextra Dei sit locus quidam certus, sed majestas divina & potentia, nulli loco alligata. Quæ omnia egregiè deducit BROCHMANDUS (9). Adjici potest J. A. SCHERZERI Systema Theologiæ, ubi observat Vir acutus, Christum, etsi è monte oliveti κατ' οἰκονομίαν reali

(9) in Syst. Theol. P. 1. f. 370. sqq.

reali sublatione activâ ac successivâ ad modum gloriosi corpus ascenderit, donec tegetetur nube, tamen ascendisse in coelum increatum ac illocale 1. quia ascendit supra omnes coelos, 2. quia in tale πῦρ ascendit, ubi omnia replet, 3. quia in coelum dextræ Dei ascendit, quod est coelum omnipotentis. 4. quia ingressus est in coelum ἀχειροποίητον Ebr. 11. v. 24. 5. quia, si sederet in loco circumscriptivo, ipse thronus divinæ majestatis esset circumscriptivus, quod absurdum, 6. quia, si dextra Dei est locus, etiam divinitas foret in loco, quod absurdum. Hæc SCHERZERUS (r). Atque ex his quidem satis liquet, quæ Theologorum orthodoxorum sententia sit de coelo, in quod Christus ascendit.

§. XI.

Restat, ut loca illa, quibus novum coelum & nova terra dicitur creanda, paulisper explicemus. Exstant ille Jcf. 65. v. 17. 66 v. 22. 2. Pet. 3. v. 13. Hebr. 12. v. 26. 27. Apoc. 21. v. 1. 5. Quod loca Jesajana attinet, varia est interpretum expositio. Ut enim raceam Aben-efram, qui crasso modo verba sumit & putat, hîc per creationem novi coeli & novæ terræ intelligi magnam futuri temporis felicitatem illam, ubi aëris purificatio hominibus stabiliorem conciliatura sit valetudinem & terra ex influxu coelesti novâ virtute ac feracitate imbuenda sit, H. GROTIUS vaticinium hoc explicat de restauratione Reipublicæ Judaicæ post captivitatem Babyloniam, C. VITRINGA de oeconomia veteris Testamenti mutatione, cum quâ & conjungit futuram illam Ecclesiæ Novi Testamenti felicitatem, quæ in fine temporum, in millennio sancto eidem contingeret, de

D 3

quâ

(r) l. c. L. VIII §. 32. p. 247. 248.